

Anorektal Malformasyon Tanılı Çocukların Ebevenyelerine Uygulanan Psikodrama Grup Çalışmasının Anksiyete Düzeyleri Üzerindeki Etkinliğinin Saptanması

A Eslek*, G Özyüksel**, B Özen*, E Divarçı**

*İzmir Ekonomi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Medical Point Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

**İzmir Ekonomi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Medical Point Hastanesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütüne göre yaşam kalitesi, kişinin kendi işlevselliğini geniş bir alanda değerlendirmesidir. Kronik hastalık tanılı çocukların ebeveynlerinin yaşam kalitesini; ebeveynin çocuğuna yönelik endişeleri, bakım ile ilgili günlük görevleri, çocuğunun her yaşta yaşadığı farklı emosyonel ve ilişkisel sorunlarla baş etme stratejileri gibi birçok faktör etkilemektedir. Bazı çalışmalarda Anorektal Malformasyon (ARM) tanılı çocukların ebeveynlerinin anksiyete düzeylerine bakılmış, bireysel profesyonel psikolojik desteğin anksiyete üzerine olumlu bir etkisi olduğu ve ebeveynlerin baş etme mekanizmalarını güçlendirdiği sonucuna varılmıştır.

AMAÇ

Bu çalışmada ARM tanılı çocukların ebeveynlerinin sosyodemografik özellikleri ve yaşam kalite düzeylerinin gözden geçirilmesi, bu temelde ebeveynlerin anksiyete düzeylerinin ölçülmesi ve psikodrama grup çalışmasının ebeveynlerin anksiyete düzeylerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlandı.

YÖNTEM

ARM Aile Uzman Toplantısı'na katılan ailelerden sözel ve yazılı onam alınarak "Paylaşım ve kaygının azaltılması" amaçlı psikodrama grup çalışması yapıldı. Katılımcılara grup çalışması öncesi EUROHIS Yaşam Kalitesi (Tablo-1) ve Hamilton Anksiyete Ölçeği (Tablo-2) uygulandı. Tüm katılımcılar için grup çalışmasından hemen sonra Hamilton Anksiyete ölçeği tekrarlandı. Çalışma öncesi ve sonrası anksiyete düzeyleri karşılaştırıldı (Tablo-3).

Katılımcı	EUROHIS	Hamilton (Öncesi)	Hamilton (Sonrası)	Hamilton (Öncesi-sonrası farkı)
1	23	22	16	-6
2	37	3	1	-2
3	20	39	33	-6
4	30	8	5	-3
5	28	12	4	-8
6	33	20	9	-11
7	27	11	6	-5
8	25	27	27	0
9	34	6	5	-1
10	30	7	4	-3
11	33	42	24	-18
12	25	13	4	-9
13	22	21	18	-3
14	28	21	8	-13
15	24	15	5	-10
16	30	8	3	-5
17	25	34	24	-10
18	33	14	4	-10
19	23	16	12	-4
20	33	1	0	-1
21	29	26	12	-14
22	25	40	21	-19

Tablo-3

BULGULAR

EUROHIS yaşam kalitesi ölçek skorları 0-40 arasında değerlendirilmektedir. 22 katılımcıya uygulanan ölçek sonuçlarının ortanca skoru 28 (23-37) idi. Bu sonuçlar yaşam kalitesinin bu grupta orta düzeyde düşük olduğu yorumunu getirmektedir. Hamilton Anksiyete ölçeği değerlendirmesinde ise 22 katılımcıdan 1'inin anksiyete skorunda hiç değişiklik olmadı, diğer tüm katılımcılarda anksiyete skorlarında grup çalışması sonrası düşüş gözlemlendi. 8 katılımcıda 10 ve üstü puan düşüşü gözlemlendi ki bu çarpıcı bir etki olarak yorumlanabilir. 13 katılımcı grup çalışması öncesi major anksiyete (15 puan ve üstü) düzeyinde iken, çalışma sonrası 13 katılımcının 5'i minor anksiyete (6-14) ve 2 katılımcı da "anksiyete yok" (5 puan ve altı) düzeyinde değerlendirildi.

EUROHIS-QOL - Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Anketi	1	2	3	4	5
	Çok kötü	Biraz kötü	Ne iyi ne kötü	Orta Derecede	Çok iyi
Yaşam kalitenizi nasıl buluyorsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Sağlığınızdaki ne kadar hoşnutsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Günlük yaşamı sürdürmek için yeterli gücünüz kuvvetiniz var mı?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Günlük işleri yürütme becerinizden ne kadar hoşnutsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Kendinizden ne kadar hoşnutsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Alleniz dışındaki kişilerle ilişkilerinizden ne kadar hoşnutsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
İhtiyaçlarınızı karşılamaya yeterli paranız var mı?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen
Yaşadığınız evin koşullarından ne kadar hoşnutsunuz?	Hiç hoşnut değil	Çok az hoşnut	Orta Derecede	Çokça	Tamamen

Tablo-1

HAMILTON ANKSİYETE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ (HARS)	Puan
1. ANKSİYETELİ MİZAJ	☐
2. GERİLİM	☐
3. KORKULAR	☐
4. UYKUSUZLUK	☐
5. ENTELLEKTÜEL (kognitif)	☐
6. DEPRESİF MİZAJ	☐
7. SOMATİK (muskuler)	☐
8. SOMATİK (duygusal)	☐
9. KARDİOVASKÜLER SEMPTOMLAR	☐
10. SOLUNUM SEMPTOMLARI	☐
11. GASTROİNTESTİNAL SEMPTOMLAR	☐
12. GENİTOÜRİNER SEMPTOMLAR	☐
13. OTONOMİK SEMPTOMLAR	☐
14. GÖRÜŞME SİRASINDAKİ DAVRANIŞ	☐
TOPLAM PUAN:	
PSİŞİK (1,2,3,5,6)	
SOMATİK (4,7,8,9,10,11,12,13,14)	

Tablo-2

SONUÇ

Psikodrama grup terapisinin ARM tanılı çocukların ebeveynlerinde anksiyeteyi azaltmada etkin olduğu gösterilmiştir. Yaşam kalitelerinde kalıcı iyileşme sağlamak amacı ile terapilerin devamlılığı gelecek planlarımız arasındadır.

KAYNAKLAR

- Önel A. E., Akçay Didişen N. Anorektal Malformasyonu Olan Çocuk Hastada Roy Adaptasyon Modeline Göre Hemşirelik Yaklaşımı: Olgu Sunumu. JICAH 2022; 2(3):189-203
- Witvliet et al. Quality of life and anxiety in parents of children with an anorectal malformation or hirschsprung disease: the first year after diagnosis. Eur J Pediatr Surg 2016;26-2
- Funoski S. Et al. Psychosocial liasion consultation fort he children who have undergone repair of imperforate anus and hirschsprung disease. J Pediatr Surg 2005; 40(7): 1156-1162